

HVIDR-a RH

***SVEHRVATSKO ŠPORTSKO
NATJECANJE INVALIDA
DOMOVINSKOG RATA***

SŠNIDOR

1993. - 2022.

SŠNIDOR

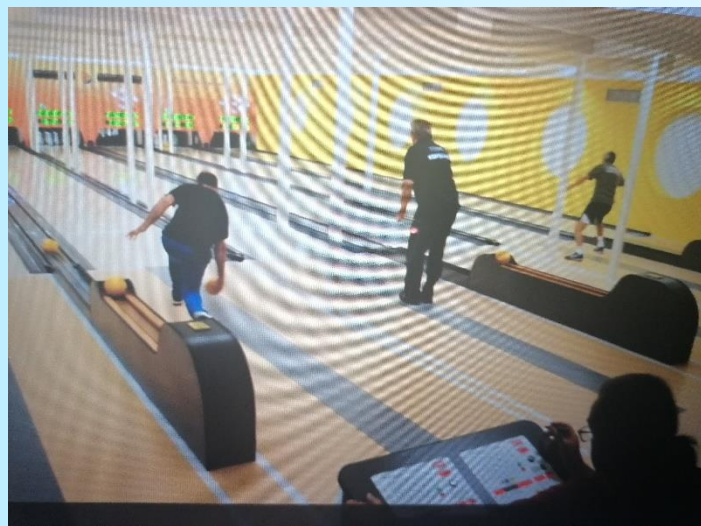
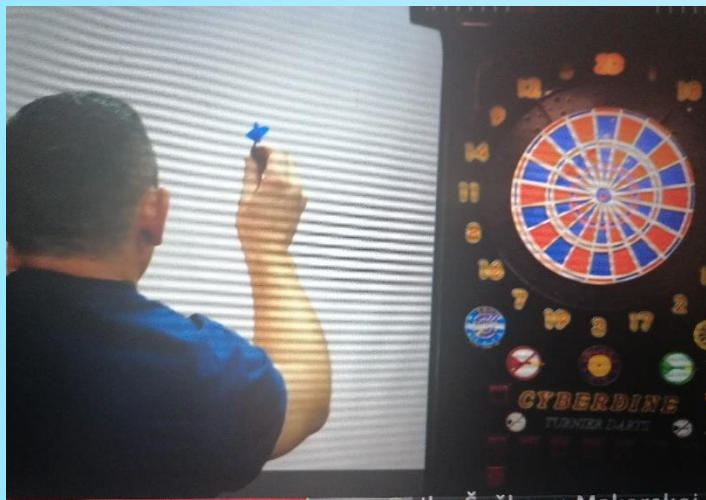
SŠNIDOR je športsko natjecanje hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata na kojemu sudjeluje 1000 sudionika, članova 22 postave: predstavnika športskih ekipa iz svih 20 županija i Grada Zagreba, te ekipe HVIDR-a HVO Herceg Bosne, koji su ostvarili najbolje rezultate na svojim izlučnim natjecanjima.

Na završnom natjecanju SŠNIDOR-a najbolji športaši natječu se u 10 invalidskih športskih disciplina, odnosno 25 športskih natjecateljskih kategorija: boćanje, kuglanje, viseća kuglana, elektronski pikado, plivanje, stolni tenis, streljaštvo (zračna puška), ribolov, šah i utrka u invalidskim kolicima. Provodi se i natjecanje slijepih HRVI-a u disciplinama: elektronski pikado i kuglanje.

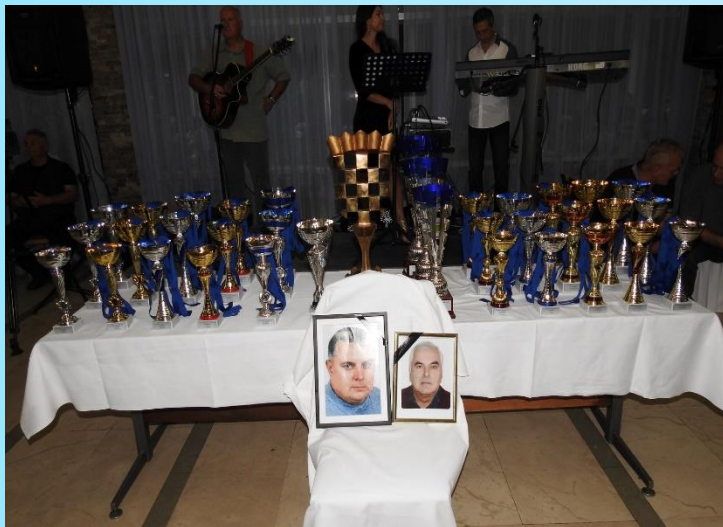
ŠPORTSKA BORILIŠTA

ŠPORTSKA BORILIŠTA

ŠPORTSKA BORILIŠTA

PROVEDBENE PROPOZICIJE NATJECANJA

Natjecanja se održavaju prema propisima Hrvatskog streljačkog saveza, Hrvatskog stolnoteniskog saveza, Hrvatskog pikado saveza, Međunarodnog tehničkog pravilnika (MTP), Hrvatskog kuglačkog saveza, te u skladu sa pravilima paraolimpijskog sporta.

Na natjecanju sudjeluju i izbornici, suci, pratnja 100%-tnih HRVI-a, provedbeno-organizacijski odbor, predsjednici udruga i članovi tijela u sustavu HVIDR-a RH.

SVRHA NATJECANJA

Osnovna svrha organiziranja ovog tradicionalnog natjecanja je psihofizičko i socijalno osnaživanje, te podizanje kvalitete življenja hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata, briga o promicanju njihovih športskih i rekreativnih aktivnosti, kroz poticanje druženja i razvoja natjecateljskih sposobnosti radi unapređenja općeg zdravstvenog stanja HRVI-a, kao i provođenje rehabilitacije u cilju lakšeg uključivanja u društveni život nakon stradavanja u Domovinskom ratu.

Natjecanje je tijekom godina iznjedrilo veliki broj paraolimpijaca koji su ostvarili zapažene rezultate i zlatne medalje na međunarodnim natjecanjima.

POVIJEST NATJECANJA

SŠNIDOR je prvi puta održan 1993. godine u sklopu ustroja Ministarstva obrane RH, a od 1999. godine, HVIDR-a RH u potpunosti preuzima organizaciju natjecanja uz dugogodišnju potporu Ministarstva hrvatskih branitelja i gradova domaćina, koji su prepoznali vrijednost ovog velikog projekta.

Pretečom SŠNIDOR -a smatra se Susret invalida Domovinskog rata koji je krajem veljače 1992. godine održan u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju u Varaždinskim toplicama. Tada su se najteži ranjenici zatečeni na liječenju i rehabilitaciji okušali u športskim disciplinama prilagođenim osobama s invaliditetom. Pokazali su veliko zanimanje za sudjelovanje na športskim natjecanjima.

1. SŠNIDOR

Rastući interes za sudjelovanje u športskim natjecanjima rezultirao je inicijativom za održavanjem Svehrvatskog športskog natjecanja invalida Domovinskog rata.

1993. godine, u organizaciji Uprave za skrb MORH-a, a pod visokim pokroviteljstvom ratnog ministra obrane Gojka Šuška, u Makarskoj je održan 1. SŠNIDOR.

ZBORNA PODRUČJA

Na natjecanjima je od 1993. – 2002. godine sudjelovalo oko 500 natjecatelja, hrvatskih ratnih vojnih invalida, koji su predstavljali postave Zbornih područja

- I. ZP OS RH: Zagreb*
- II. ZP OS RH: Karlovac - Sisak*
- III. ZP OS RH: Đakovo*
- IV. ZP OS RH: Knin*
- V. ZP OS RH: Ston*
- VI. ZP OS RH: Pazin*
- Postava Grada Vukovara*
- HVIDR-a HR H-B*
- postava slijepih HRVI.*

Današnji sustav natjecanja koji obuhvaća 1000 sudionika organizira se od 2004. godine kada je došlo do ukidanja zbornih područja.

MALI NOGOMET

*Natjecatelji su tada bili podijeljeni u kategorije ovisno o vrsti i stupnju invaliditeta, te su se natjecali u boćanju, elektronskom pikadu, kuglanju, plivanju, stolnom tenisu, streljaštvu, šahu, ribolovu, visećoj kugli, utrci u invalidskim kolicima i **malom nogometu**.*

Zbog rizika od ozljeđivanja mali je nogomet izbačen iz programa natjecanja 1997. godine.

Uz službeni dio natjecanja, tijekom godina, više puta su upriličeni prikazi tzv. pokaznih sportova kao što su sjedeća odbojka, streličarstvo i tenis u invalidskim kolicima.

SŠNIDOR 1.-25. SŠNIDOR

Poslije Makarske uslijedila su natjecanja u Varaždinu 1994., Osijeku 1995., Puli 1996., Kninu 1997., Vukovaru 1998., Mostaru 1999., Zagrebu 2001., Šibeniku 2002., Zadru - Škabrnji 2004., Zadru 2005., Šibeniku 2006., Zadru 2007., 2008., 2009., 2010. i 2011., Virovitici 2012., Makarskoj 2013., 2014., Zagrebu 2015., Poreču 2016., Makarskoj 2017., te Vukovaru i Makarskoj 2019. godine.

Natjecanje je kontinuirano održavano tijekom dva desetljeća (osim 2000., 2003. i 2018. godine iz tehničko-organizacijskih razloga), te se ove godine, nakon pauze od dvije godine radi pandemije koronavirusa, planira održavanje 26. SŠNIDOR-a u Virovitici.

OSTALE AKTIVNOSTI

Organizacija Svehrvatskog športskog natjecanja invalida Domovinskog rata nije jedina aktivnost koju je HVIDR-a RH provodila s ciljem uključivanja hrvatskih ratnih vojnih invalida u sport i sportsko rekreacijske aktivnosti.

Godine 1998. Katedra za sportsku rekreaciju Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, u suradnji sa ZU HVIDR-a RH, provela je istraživanje pod nazivom „Analiza učinkovitosti programiranog aktivnog odmora osoba s invalidnošću sudionika Domovinskog rata“.

Voditelj rada bio je prof.dr. Mirko Relac, a autorica mr. Drena Trkulja-Petković. Primarni cilj rada, odnosno projekta, bio je utvrđivanje utjecaja programiranog aktivnog odmora na Hrvatske invalide Domovinskog rata.

TEČAJEVI ZA VODITELJE, POTPORA HVIDR-a RH PARAOLIMPIJCIMA I IZBOR HRVI-a u HRVATSKI PARAOLIMPIJSKI ODBOR

HVIDR-a RH je podupirala organizaciju tečajeva za voditelje sportsko-rekreacijskih aktivnosti. Tečajevi su provedeni u organizaciji Hrvatskog saveza sportske rekreacije „Sport za sve“ i Hrvatske olimpijske akademije. Na tečajima je sudjelovalo 50 hrvatskih ratnih vojnih invalida iz 18 županija. Svi polaznici aktivno su sudjelovali u nastavi i pristupili završnom ispitu.

Kroz projekte međunarodnih aktivnosti, HVIDRA RH je dugi niz godina finansijski pomagala programe stručnog osposobljavanja, ali i kupovinu opreme, sportskih proteza i natjecateljskog oružja za kvalitetne natjecatelje, paraolimpijce, članove HVIDR-a RH.

Uključivanjem hrvatskih ratnih vojnih invalida u Hrvatski športski savez invalida 1994. godine započeo je uspon ovih sportaša i na međunarodnoj sceni. Vrlo brzo su se istaknuli, ne samo kao natjecatelji, nego i kao treneri, izbornici i organizatori.

Zastupljeni su u svim tijelima upravljanja i odborima HPO-a. Uključili su se i u programe stručnog osposobljavanja koje Hrvatski paraolimpijski odbor provodi u suradnji s Hrvatskom olimpijskom akademijom.

DOPRINOS HRVATSKIH RATNIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA

Najveći doprinos uključivanju hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata u paraolimpijski sport može se pripisati Svehrvatskom športskom natjecanju invalida Domovinskog rata. Za mnoge je to bio prvi kontakt sa sportom za osobe s invaliditetom.

Iako je teško pobrojati sve hrvatske ratne vojne invalide koji su nastupajući za svoju reprezentaciju ostvarili značajne sportske rezultate i na taj način doprinijeli razvoju paraolimpijskog sporta u Republici Hrvatskoj, neke među njima moramo izdvojiti.

*Godine 2009., na svjetskom prvenstvu, bacači kugle, hrvatski ratni vojni invalidi **DARKO KRALJ, BORO RAĐENOVIĆ i JOSIP SLIVAR** okitili su se **zlatnim medaljama**.*

DOPRINOS HRVI-a RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA – DARKO KRALJ

*Najveći uspjeh hrvatske paraolimpijske atletike ostvario je **DARKO KRALJ** osvajanjem prve **zlatne medalje** i rušenjem svjetskog rekorda na paraolimpijskim igrama u Pekingu 2008. godine. Jedini je u povijesti sporta koji je u jednom danu rušio svjetski rekord čak 5 puta.*

*Godine 2011. osvaja svjetsko srebro u bacanju kugle, te također iduće 2012. **DARKO KRALJ** osvaja brončanu medalju u na paraolimpijskim igrama u Londonu.*

*Godine 2013. na IPC Svjetskog prvenstva u atletici u Francuskoj, **DARKO KRALJ** osvaja brončanu medalju.*

DOPRINOS HRVI RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA – JOSIP SLIVAR

2011. godine na Svjetskim IWAS igrama u Ujedinjenim arapskim emiratima, JOSIP SLIVAR je osvojio brončanu medalju u bacanju diska s osobnim rekordom, dok 2013. godine na IPC Svjetskog prvenstva u atletici u Francuskoj, osvaja 4. mjesto.

*2014. godine na Allianz Sports igrama u Švicarskoj, JOSIP SLIVAR je osvojio **zlatnu medalju u bacanju kugle.***

2016. godine na paraolimpijskim igrama u Rio de Janeiro, osvaja 7. mjesto u bacanju diska u kategoriji sportaša s potkoljenom amputacijom, dok 2019. godine na najjačem paraatletskom WPA Grand Prixu u Parizu, osvaja 4. mjesto.

DOPRINOS HRVI RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA – DAMIR BOŠNJAK

*2004. godine na paraolimpijskim igrama u Ateni, DAMIR BOŠNJAK je osvojio 7. mjesto u disciplini malokalibarski pištolj na 50 m. Najveći je uspjeh ostvario 2005. godine na Europskom prvenstvu u Poljskoj, gdje je osvojio **2. mjesto**, te 2007. godine na EP u Njemačkoj gdje je također osvojio **srebro**.*

2016. godine na paraolimpijskim igrama u Rio de Janeiro, osvaja 7. mjesto u disciplini zračni pištolj, dok je 2017. godine na IPC svjetskom kupu u streljaštvu u Osijeku, osvojio srebrnu medalju u disciplini P1 u kvalifikacijskom meču i time popravio osobni i državni rekord iz 2003. godine.

2018. godine na WPSA Svjetskom prvenstvu u streljaštvu za osobe sa invaliditetom u Beogradu, osvaja brončanu medalju u P1 disciplini zračni pištolj, dok na paraolimpijskim igrama u Tokiju, osvaja 32. mjesto, te 2022. godine na Europskom prvenstvu u Norveškoj, osvaja 11. mjesto u disciplini P1 zračni pištolj 10 m.

DOPRINOS HRVI RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA

*U švicarskom Montreuxu, održano je Svjetsko prvenstvo **stolnotenisača s invaliditetom**.*

HRVI 100% I. skupine ZORAN KRIŽANEC, u kategoriji 5 (kolica), osvojio je 4. mjesto. Kao prvoplasirani u grupi Križanec je u četvrtfinalu pobijedio Kam Shing Kwonga iz Hong Konga. 2011. godine na otvorenom prvenstvu Njemačke u Bayreuthu, KRIŽANEC je osvojio 2. mjesto u kategoriji stolnotenisača u kolicima.

Uz njega su tijekom godina za hrvatsku reprezentaciju nastupali su još i IVICA VUGRINEC, MARIN STIPEŠEVIĆ, KEMAL MALOVIĆ, KEMAL ALIBEGOVIĆ I DRAGO KRIŽANEC.

DOPRINOS HRVI RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA

Hrvatsku reprezentaciju u sjedećoj odbojci, na pripremama za europsko prvenstvo u Egiptu, posjetili su Ivica Kostelić i Ratko Kovačić.

Među izabranicima izbornika Željka Jurčevića je bilo 8 HRVI: SINIŠA ČOSIĆ, GOJKO BORIĆ, NENAD ILIBAŠIĆ, ŽELJKO BRICA, SINIŠA MILIČEVIĆ, ZORAN RUSKAJ, OMER ĆORIĆ I ENES NUHIĆ. Na slici su još i IVO MARTINOVIĆ I IVAN ĆOSIĆ te predsjednik Hrvatskog saveza sjedeće odbojke MILE ČORLUKA.

Za reprezentaciju su nastupali i DAMIR KASAP, BRANKO PERKOVIĆ, ŽELJKO ŠARIĆ, SAŠA GAJČIĆ, IVICA LOVRKOVIĆ, GORAN DUJMOVIĆ, JOSIP MIKAJEVIĆ, VINKO OROZ, svi sa statusom HRVI.

DOPRINOS HRVATSKIH RATNIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA

Hrvatska reprezentacija tenisača u kolicima: članovi HVIDR-e DRAŽEN MIKŠIĆ, TOMISLAV ČAVAR i JOZO MILOŠ u New Yorku.

DRAŽEN MIKŠIĆ se još uvijek aktivno natječe, te je u ožujku 2022. godine predstavljao hrvatsku reprezentaciju u tenisu u kolicima na kvalifikacijama za Svjetski ekipni kup u Turskoj, na kojoj su zauzeli 9. mjesto.

DOPRINOS HRVATSKIH RATNIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA

*Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata nositelji su i razvoja **košarke u invalidskim kolicima**.*

*Za hrvatsku reprezentaciju nastupali su: **IVICA VUJICA, DAVOR MESIĆ, ALEN BRAČANOV, EDO KARAMATIĆ, JOSIP MARAS, ALBERT JURKOVIĆ, KARLO ŠARAC, IGOR OGRAJŠEK, DRAŽEN BOIĆ I MARIO SOSNIK.***

DOPRINOS HRVATSKIH RATNIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA RAZVOJU PARAOLIMPIJSKOG SPORTA

Zapažene uspjehe na međunarodnoj sceni ostvarili su ALEN RUŽIĆ i IVICA VUGRINEC u streličarstvu.

Značajan je i uspjeh izbornika hrvatske reprezentacije MARIJA SAĆERA u streljaštvu, kao i još uvijek aktivnog IVICE BRATANOVIĆA koji je 2014. godine na IPC Svjetskom prvenstvu u streljaštvu za osobe sa invaliditetom u Njemačkoj, osvojio brončanu medalju u disciplini R9 zračna puška, kao i 2022. godine na WSPS Svjetskom kupu u Francuskoj gdje je osvojio 12. mjesto u disciplini R4 10 m.

Uz DARKA KRALJA, JOSIPA SLIVARA I BORU RAĐENOVIĆA za atletsku reprezentaciju nastupali su VJEKOSLAV ŽUPANIĆ i BERISLAV PAVLOVIĆ.

Atletičar BORO RAĐENOVIĆ je 2012. godine na paraolimpijskim igrama u Londonu, osvojio 10. mjesto u bacanju kugle.

Zapažene uspjehe postizali su i DANIJEL KUFNER u disciplini karate u invalidskim kolicima, SINIŠA ČOSIĆ u jahanju i MILAN MARETIĆ u boćanju za osobe s cerebralnom paralizom.

ZAKLJUČAK

- ▶ *Neosporno je da su hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata dali veliki doprinos razvoju sporta za osobe s invaliditetom, ali je jednako tako sigurno da su i oni kroz sport dobili jako puno. Svaki mladi čovjek nakon teškog ranjavanja i ratnih trauma prolazio je kroz vrlo teško životno razdoblje.*
- ▶ *Značaj organizacije SŠNIDOR-a u proteklih 25 godina njegovog održavanja, očituje se u kontinuiranim aktivnostima hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata koje doprinose njihovom psihofizičkom osnaživanju, podizanju razine opće zdravstvene sposobnosti, jačanju športskih, edukativnih i terapijskih sposobnosti, poticanju druženja, zdravog života i športsko-natjecateljskih aktivnosti, u svrhu rehabilitacije i ublažavanja teških zdravstvenih posljedica nakon stradavanja u obrani suvereniteta RH, te u konačnici prevenciji oboljenja i smanjenju smrtnosti HRVI-a.*
- ▶ *Najveći doprinos uključivanju hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata u paraolimpijski sport može se pripisati Svehrvatskom športskom natjecanju invalida Domovinskog rata. Za mnoge je to bio prvi kontakt sa sportom za osobe s invaliditetom.*
- ▶ *Natjecanje je tijekom godina iznjedrilo veliki broj paraolimpijaca koji su ostvarili zapažene rezultate i zlatne medalje na međunarodnim natjecanjima.*

IZVORI

- HVIDR-a RH: Danijela Perić, glavni tajnik i pravni savjetnik
- Radovi: Doprinos HRVI-a razvoju paraolimpijskog sporta, Zbornik radova - 25. Ljetna škola kineziologa RH, autori članovi Povjerenstva za šport HVIDR-a RH - pok. Ante Čavar, prof TZK, Željko Černić, prof. i Ante Mihaljević, prof.
- Mrežna stranica Hrvatskog paraolimpijskog odbora
- Mediji
- Snimatelj aktivnosti HVIDR-a RH, Dubravko Kovač